

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 20. In se reuersus. A se peccator, vt Nabuchodonosor, egreditur, reuertitur autem vt leæna Danilis ad hoc fame coactus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

his luridus, paleis circumfusus, cui facies ardore solis exusta, pellis tunc contracta nocturno, manus vris similes, vngues aquilini, cernuus inclinatus, ambabus tenens baculum manibus barbâ incomptâ, & hispâ, pronus ad porcorum aqualiculum, tantò eos cernens palcentes stultò, vt oculi filiquas sequerentur, cum illucitum illi foret tamen illis ventrem implere famelicentem, contabescens inuidiâ, videns porcos filiquas saturari, calque rostro suffodere, & interim fame peribat. Prodigum intueri, mouet D. Chrysolom. & fide sineera, dicitò mihi, si filij pater punire velle impudentiam, num cum carceri posset includere strictiori, torturâ submittere grauiori, & duriori damnare seruiente. Est autem hoc veritati consonum, ait S. non opus esse Deo vt laboret, tuis statendo pœnam voluptatibus, sed sufficit vt te permittat effrenem illis indulgere; etenim ipse tuorum erunt tortores cruciatuum, libidinumque vindices: hoc ipso Deo contestante: *Agna te malitia tua, & aspersio tua accipiat te.* Quos Deus tortores quatit atrociores, quam feras illas pupulas, continuo te affligentes, quibus ad perpetuas astringeris vñctiones vbi seuioribus premens angustijs, quam martyri iochlea difficultatibus? qui duriores vindices ipsa paupertate quâ gemis exhaustus, vt nec tibi, quo te honestè contegas, minime suppetat, nec quo miseram transigas vitam inuenias: quæ pœna, qui dolores illis purgationibus, sanguinis extractionibus, amarissimis portionibus &c. acciteres?

Hiere. 19.
V.
Libidinolus
tortura
exerce
tur gra
uoni.

50.
Dent. cap.
28. 47.

Hæc tormentorum genera tãibus olim prædixit Deus: *Es quod non seruietis Domino Deo tuo in gaudiis cordisque lætitiis, propter reuocatum omnium abundantiam, seruis inimico tuo, quem immitit tibi Dominus, in fame, & siti, & nuditate, & omni penuria. Et pœnet iugum ferreum super cervicem tuam, donec te conterat.* O iuuenum nobilissime. Datum tibi erat parenti tuo optimo in gaudio cordisque seruite lætitiâ, dignitate, diuitijs, & imprudens noluit, sed feruissimo illi te Domino seruum tradidisti, ille te porcatum deiecit, fame perimet, salutem adimet, opes absorbebit, & grauitate conteret cruciatuum. Heu quam multis hæc verba conueniunt. Heu in quam multis hæc dolemus impleta qui prodigi nostri comites ad tam indecoram vilemque gemunt damnati feruitatem? quos gemitus, quas excitate lacrimas patris sui familiaribus, si illac transientes iuuenem tam laboriosum, sordidumque cernerent adstrictum

officio? Iudais namque confestatur infamum, carceris excedendum, hortendum que minus, porcos pascere. In stuporem rapere quàm maximum, vt amici Iob, dum eum viderent ex regio palatio ad festidum, vileque detestum sterquilium. An fallimur? num hunc tantum parentis filius? An figura Iudimur, hęcne suam sic dedecoravit nobilissimâ dignitatem, & tantarum aeternam fecit facultatum? qui o cõdere illi ex parte tua non compaterentur, statum ad quem dilapsus esset, omnium miserum considerantes, ex altera verò, quo non cõsuetu commouerentur peipendentes quod proprio agitatatus cerebro, in tantam deciderit amentiam, quâ patrem penatesque desereret, & subulcus feruere ingratiissimo, vilissimoque famulatu Faxit Deus, angelorum capere non adi rationem? Vt dum te adeo infam: duoque statu proiectum intuentur: & cum diuino sis oitus genere, Dei que consors natura, in veterem vilitatem dege nati redis conuersatione, vt ipsi subulcus seruis peccatis. Deloie mentis acerbiori (nostro lo: toni m: quendi modò) quam olim Vates Hieremias ipse mentis Nazaræos, te deplorarent. *Caudidiores Nazaræos, & rari: eius mēditores lacte rubicundior: ebore nitroque, saphyro pulchriores, denigrata est super labi: carbones s: s: s: eorum, & non sunt cogniti in placit: t: teis.* Expendit D. August. id quod Dominus ab Adam post inobediens peccatum interrogabat: *Quid Adam tibi est?* No: erat utique Deus, vñnam lateret Adam, at summæ suæ admonete illum voluit calamitatis, stat usque deßendi, in quem D. August. dicit: *irreparabilem: Quasi inere: ani* (ait Lib. de D. Ambros. *Vi consideres a: qua bonitidine, de par. 109. qua gratia mis: re recessi. Vbi e: Non in quo loco, 14. In quo: s: in quo statu, quo te dixerunt peccata tua? &c.*

§. 20. In se reuersus, A se peccator, vt Nabuodonosor, egreditur, reuertitur acutus vt leana Danielis, ad hoc fame coactus.

In se reuersus, dicit: *quanti mercenarij in domino patris mei abundam: panibus, ego autem hic fame pereo* Magna nobis Dominus his verbis exprimit mysteria. Primum: supponit miserum hunc a se egressum, ait enim: *In se reuersus.* A se igitur foras fuerat egressus. Sic se res habet, (inquit D. Gregor.) quo à nobis omnem tollere vult Dominus admittationem, que nasci potuisset ex conspectu tantæ recordix, & in adolescente nobilissimo, non ferendæ velle

niz: vt clarissimi patris filius, patrimo iocumulare dices, potentia clarus, hæc omnia villipendat, quibus in ædibus paternis abunde quietaque fructatur, omnia factis, nociuisque petere rationibus, tandem subulcus libens seruiat, nudior Leberide, & Cædra mendicior, vt porcorum inhiat siliquis, sed nec adæquatur. Quis hoc sibi verum persuadeat? Ne mirris: se fuerat egressus. Quam non omnes vehementer oblituerunt, dum Regem vident Nabuchodofor supremum mundi Monarcham, deserto palatio, petere deserta, solitudines incolere, cum belijs vt bestiam herbas despalcere, moribusque syluestrem? Anama non admiratur, cum dicat Spiritus S. Cor eius ab humano committitur, & cor ferretur. Quid hæres attonitus, dum hominem vides ad tantam se deiecere vilitatem, vt affectui deservat, hæreatque sensuali? quid stupes, quod coniugatus repudiata propria vxore, quæ vultus elegantia cum Angelo cæter, aliam inquirat, nullat draconis, turpem, scetivam immundam, & cum ea suas dilapidet facultates? quid interrogas, quod talis adeo vivat libidinosa, ac profana, coram omnibus, credatque in republica, qui hæc obleruet, esse neminem? A se foras est egressus, cor hominis amisit, in animal commutatus est syluestre, ferrox, terrenum, vnde que nec animal ageret, ipse egisse confunditur. An igitur, non certum, foras egressum? Si non egressus, inferunt D. Augustin. & D. Gregorius non tibi toties per prophetam? *Redite peccatores, ad me, & ego miserebor vestrorum.* Quando subito domus corrigitur incendio, perterritam que portas, perque fenestras flammam diffunditur, nec aliquem vides ferentem auxilium, inferis in domo esse neminem. Qui fieri potest, quarit Dominus per Abdiam prophetam latrones domum si foderit, cuncta depræda, nec esse qui, fures, fures inelamet? Ambigere nemo, in domo non esse Dominum, sed ad ea longius abiisse. Si latrones venissent ad te per noctem, quomodo conticisses? O quam doledum, anime tuæ domum conflagrare, per oculos flammam effundi, vanos, & impudico conspectu, per os impuris sermonibus, pedes ad lascivias discursibus. O rationis impetes, quam verè, quam sincere liceat vobis vociferari. Succurrite, aquam conferte, flammam extinguite, incendio conflagrat anima; heu anima mea, nihilominus nullus clamat, nullus rogat, quarit nullus auxilium; quare sic infero, in domo morari neminem. Intraut peccata, ferocissimi latrones, cuncta cordis tui deprædantur bona, nec

est qui loquatur, conticent omnes. In domo non es, foras egressus ad libidinem, ad voluptates, ad mundi vanitates. Eleganter te describit Oseas, aut per os eius Dominus: *Columba seducta non habens cor.* Columba (testatur D. Hieron.) in hoc a cæteris animalibus & aibus stultescit, omnes enim acriter pullos suos defendunt, rostro, vnguibus, alis. Videu gallinam nutricem quid non molitur, si vel tangas pullum, quam se opponit acriter, aut milibus, si quis nidum destruat, pullosque sustulerit? Animo contra pugnat leonimo: quinimo & ipsa monedula circumvolitant inquietæ, mox vt aduertunt te pulles nido detraxisse. Verum columba nidum accede, pullos deprædate, his illa non attendit, nec pullos raetur, velut excors conticescit. Tu es illa columba vecors, qui in tantorum iactura bonorum, quæ cælestis tibi pater concessit, & diabolus dissipavit, & peccatum oblituit, quietus permanes, & securus conquisces. A te foras egressus, & cum prodigo nostro longius abcessisti. Si verò totius inforemij hoc dicimus esse principium, causamque mali, eius quoque conversionis hoc dicimus esse principium. *In se reuersus.* O tames, medicina cælestis (inquit D. Petr. Chyrollog.) ô paupertas diuinum collyrium quo iuuenis aperitur obtutus, quos albugo diuitiarum, velut nubes, obcecarat. *Fames reuecat, quem satietas exalarat, fames dedit illi patrum sapere, cui copia turbat sentis genitorem.* Quarit D. Aug. quid his verbis insinuat Moyses? *Aperi sunt oculi amborum, & cognouerunt se esse nudos.* Quomodo sunt illis aperti oculi, videruntque se esse nudos? Num forsitan illos creauit Deus oculis clausis & obcecatos? Nequam: satis enim expressè scribit Moyses ante peccatum Adam vidisse omnia animalia, vt singulis imponeret nomina, viditque Euam, suaque fructum vidit arboris: *Vidi mulier, quoniam bonum esset lignum ad vescendum, & pulchrum oculis.* Mysterium expono: ex dolore & verecundia quibus pienebantur, suam agnouerunt nuditatem, quam non aduertent aut transgressionem: illa parentibus oculos aperuit verecundia, dolores illuminarunt obcecatos, idcirco vocatur arbor illa: *Lignum scientie boni & mali.* Arbor, que protoplastis boni, maliq; contulit agnitionem: ob enim verum degustatum fructum, cum Dei iustitia, ad statum miserimum, pudore penitus deormati considerant, quibus eorum aperti sunt oculi, vt luce clariùs suam cæci cognoscerent sortem, deplorandam, in quam se lapsos agnoscebant, illam quam perdi-

Ose. 7. 13.
 In e. 7.
 Ose.
 Peccator columba: comparatur vecors.
 D. PET. CHRYS.
 Lib. 14. 6.
 Gen. 3. 6.
 Gen. 3. 7.
 Gen. 3. 6.
 Quomodo Adæ & Eue aperti sunt oculi.
 Gen. 2. 9.

I. Peccator
 II. Peccator
 III. Peccator
 IV. Peccator
 V. Peccator
 VI. Peccator
 VII. Peccator
 VIII. Peccator
 IX. Peccator
 X. Peccator
 XI. Peccator
 XII. Peccator
 XIII. Peccator
 XIV. Peccator
 XV. Peccator
 XVI. Peccator
 XVII. Peccator
 XVIII. Peccator
 XIX. Peccator
 XX. Peccator
 XXI. Peccator
 XXII. Peccator
 XXIII. Peccator
 XXIV. Peccator
 XXV. Peccator
 XXVI. Peccator
 XXVII. Peccator
 XXVIII. Peccator
 XXIX. Peccator
 XXX. Peccator

perdiderant optatissimam. O gratissimæ calamitates, tam elatè mentis oculos aperientes, ut dolendum suum agnoscat peccator statum, quò puniret & illum quem amisit, beatissimum, ut in se reuersus, tristitine perpendens fortunam, sapiat reditum, patris cogitet amplexus, penitentique spondeat meliora.

Spectanda offertur Daniels in visione leana famulissima, velocibus alijs quibus ad instar fulguris euolabat omnia dolenda strage comminens. Vox de celo eruit: alæ eius euellantur, cor hominis detur ei, super pedes stet quasi homo: *Euulsa sunt alæ eius & sublata est de terra & super pedes quasi homo stetit, & cor hominis datum est ei.* His ventura significat Nabuchodonosori, ut plenius prosequitur idem Daniel. Eadem prodigo nostro cernimus euenisse. Carrebat iustar leana leuissimus, lasciuus, dilatatis alijs libertatis, optum, sanctitatis. Ineptias suas sectabatur ut bellua famulissima, & non homo; præseinduntur alæ volucti; decoquantur opes, sanctas, quibus iniuxit viam currebat, imò & periurabat, vanitatis: *Consummata est omnibus cepit egere.* Hinc ei eor ualorur discursuum, rationale, humanum, quo gradum sistit, attentè considerat, actiones scrutatur, in se reuertitur, ut de eo dicatur. *In se reuersus.* Hos in nobis operantur effectus, fames, nuditas, penuria, uitæ calamitates, ut in nos ipsos reuertamur, oculos ad domus paternæ limina reflectamus.

In hunc finem prouidè Deus tot hic reliquit afflictiones, ut oculos ad patris nostri domum attollamus, ubi illis omnibus ac iucunda vita petagitur. Vnde D. Augustinus: *Ideo huic uitæ male dulcis misceat amaritudines tribulationum, ut alia, quæ salubriter dulcis est, requiratur.* Si ergo cum tanta sit nostrarum multitudo miseriarum hanc amemus vitam (inquit ille) & oculos ad Dei domum non erigamus, quid faceremus, si multa hic requie gauderemus? Ad finem exclamat: *O infelicitas generis humani: amarus est mundus & diligitur: putò si dulcis esset, qualiter amaretur? formoso quomodo haberet, qui sic amplecteris sedum? Flores eius quomodo colligeres, qui spinis, non reuocet manum?* Hæc Israelitarum plangenda calamitas, tam durè Pharaonis imperio habebantur, vitam agebant ipsi insularijs amariorem, spinis & tribulis famulissimè cõtriti ut tandem discederent terrezque Egypti ualedicerent? *Uigebant Egypti Israelitas, ut egredierentur.* Illa quippe exire reuuebant: *Quid agerent si lautius exciperentur, si basilicè uincerent, si continua quiete potirentur?*

Accuratè notatur à Spiritu S. Achaz regis impietas, quam ut incorrigibilem arguit dum ad Obolam ultimam miseriarum metam peruenit. patum est, peccatum quod non ad eor redierit præuasiator, in se reuersus, ad Deumq; conuersus penitentem, cum tiam imò & tunc scelera commisit peiora prioribus. Multus erat suo. unumerus, grauiusque peccatorum in quorum penam in tantam labitur infelix calamitatem, ut eum barbarus Rex Thelgath phalnaræ copijs suis coarctauerit, uenturific ut clypeo simul & galea nudatus & batta lugere: *Affixit eum & nullo resistente uastauit.* Tantà nullo minus peribit malitià contumax: ut immensus ille calamitatum cumulus, quo obruebatur, nedum oculos aperirent afflicto, ut ad Deum in tribulatione conuerteretur, quia imò calcari refragus audet grauiora; noua sibi constringit idola, & qui hæcenus per manus obtulerat sacrificia sacerdotum, ipse proprijs eam manibus uoluit immolare: *Tempore angustiarum auarit contemptum in Dominum, & ipse per se Rex Achaz immolauit Deo.* Emphatica singula sunt uerba. Heu quot huic malitià pares; quibus dum exhaustas delent facultates, perditam sanctitatem, bonorem uilipensum nec sic quidem aperitur oculi, nec in se reuertuntur, ut ad Deum patrem conuertantur pjsimulata. Ea igitur inueterare malorum, qui hæcenus tot damna non sensisti obduratus, modo saltem, dum te circumquaque miserijs luges intricatum, in te reuertere, his uerbis Dominus animam alloquitur, & hortatur ore prophetico, ad statum reiectam, quo nullus insaufior, malis vindique circumseptam: *Leua thronum in directum oculos tuos, & uide ubi non profectus sis.* Anima expergiscere; oculos attolle, teipsam circumspice, perpende, nullam esse quã non affligeris, calamitatem, iacturam patens salutis, uitæ, honoris, altimationis, omnium deniq; facultatum: *Ergo saltem nunc uoca me: Pater meus &c.* Amodo saltem, cum te cernas, talè qualis es, cum uideas, quàm insaufio fidere meis excesseris adibus: *Saltem amodo:* Ex his calamitatibus hanc collige conclusionem: Ergo, cum tam inanispicacè seruierim diabolo, tantò dispendio paternis excesserim laribus; stat animò, cõcludum est: *Surgam & ibo ad patrem:* prodigum imitabor sequarq; penitentem.

§. 21. Quanti mercenarij. Prior uidit illum Pater, qui aliter non esset reuersurus.

Aliud atamen inuuit his uerbis Saluator mysterium, quod acutè D. Petr. Chry. Sermon. 1. solog. examinat. Cur perditum pater nõ inquit

Dan. 7. 4

VI. Calamitates aperiunt oculos. D. A. v. G. in psal. 37 in illud. Cõurbatiõ est cor metum. Tom. 3.

D. Avg. Sermon. 24. de Temp. ad fin. Tom. 10.

Exod. 12. 13.